

MARGARITA COMAS CAMPS

(1892-1972)

Margarita Comas Camps, biòloga i pedagoga, menorquina de naixement, va brillar amb llum pròpia en el món científic i pedagògic del primer terç del segle XX.

En una comunitat científica eminentment masculina, Margarita hi va ocupar un lloc destacat i va ser considerada i respectada pels seus companys. Malauradament, la seva obra va restar interrompuda pel conflicte bèl·lic i pel posterior exili. No obstant, com a dona socialment compromesa i lluitadora incansable per la igualtat d'oportunitats, va continuar en actiu, a Anglaterra, fins al final de la seva vida.

Per aquests motius, la seva obra tal vegada no ha estat coneguda ni reconeguda fins fa poc, quan algunes veus han començat a reivindicar públicament la seva figura.

Amb aquest expedient, l'Ajuntament de Maó vol reparar l'injust oblit de la seva figura i aconseguir, alhora, que, ben igual que passa amb la resta de menorquins il·lustres que figuren a la Galeria municipal, l'obra i la imatge de Margarita Comas sigui socialment reconeguda i esdevengui exemple i orgull per a tothom, i, sobretot, per a les generacions futures.

TABLA CRONOLOGICA

1892	Neix a Alaïor el dia 25 de novembre
1904	Ingressa a l'institut de batxillerat a Maó
1906	La família es trasllada a Palma amb motiu d'un nou destí del pare
1911	Obté el títol de Mestre superior, amb qualificació d'excel·lent
1912	Ocupa la plaça de repetidora a l'Escola Normal d'Albi
1913	Ingressa a Madrid a l'Escola de Magisteri, Secció de Ciències
1915	Obté el títol de Mestra de Primera Ensenyança Normal
	El mes d'octubre, s'incorpora com a professora de Física, Química i Història Natural a l'Escola Normal de Mestres de Santander
1920	Viatja a Londres amb una beca per assistir als cursos de Química, Física i Botànica de la Universitat
1922	Aconsegueix un trasllat a l'Escola Normal de Tarragona, per estar més a prop de la Universitat de Barcelona
1923	Publica els primers articles a la Revista de Pedagogia. Col·laboració que continuarà de manera habitual durant més d'una dècada
1924	Ingressa a la Real Sociedad Española de Historia Natural
1925	Es llicencia en Ciències per la Universitat de Barcelona
1926	Marxa a París per preparar la tesi doctoral al Laboratoire d'Evolution des Êtres organisés, amb el professor Maurice Caullery
1928	Culmina el doctorat amb l'estudi " <i>Contribución de la Biología de Chironomus Thummi y su parásito Paramermis contorta</i> "
	Torna a ocupar la plaça de l'Escola Normal de Tarragona
1929	Assisteix a un Congrés Internacional a Suïssa, on viu el seu germà Joan
1930	Publica "Las escuelas nuevas inglesas" y "El método Mackinder"
1931	És nomenada directora del centre pel nou règim republicà
	Es casa amb Guillem Bestard i trasllada el seu domicili a Barcelona
	Dona classes a l'Escola Normal de la Generalitat, on és nomenada vicedirectora
	Publica "El método de proyectos en las escuelas urbanas" y "La coeducación de los sexos"
1932	Publica "Metodología de la aritmética y la geometría" i assiteix a un congrés a Niça
1933	Imparteix classes de Biologia Infantil al Seminari de Pedagogia de la Universitat de Barcelona, de manera que es converteix en la primera dona professora de la que amb els anys serà la Facultat de Pedagogia d'aquella Universitat
	Organitza un curs a la Universitat d'Estiu de Santander i assiteix a un congrés a Dublín
	Participa a una excursió científica a Menorca, organitzada per la Institució Catalana d'Història Natural de la qual és membre

1934	Publica, amb el metge-psiquiatra, Gonzalo Rodríguez Lafora, “La educación sexual y la coeducación de los sexos”
1936	Amb l’inici de la guerra civil, queda separada del seu marit i de la seva família. Durant aquests anys repartirà la seva activitat, docent i d’ajuda humanitària, entre Barcelona i Anglaterra
1939	Comença l’exili a Anglaterra, i continua la labor d’ajuda als infants refugiats
1942	Ingressa com a professora a l’escola Dartington Hall, en Devon
	Participa activament amb l’Instituto Español Republicano
1946	Després de deu anys de separació, aconsegueix retrobar-se amb el seu marit
	Continua participant en Congressos, conferències, cursos... i tant ella com el seu marit, Guillem Bestard, s’integren ràpidament en la vida social i cultural anglesa
1949	Es retroba a França amb la seva mare i una germana, però encara passaran anys per tornar a Espanya
1957	Realitza l’estudi “La biología en la enseñanza media y superior en Inglaterra”
1959	Es jubila als 67 anys, posant fi a una vida acadèmica i a una lluita constant dedicada a l’estudi i la pedagogia i a millorar els sistemes pedagògics i igualitaris
	A partir d’aquest moment, el matrimoni Bestard-Comas alterna les seves estades a Mallorca i a Anglaterra, al poble de Totnes
1969	Mor Guillem Bestard, Margarita encara el sobreviurà tres anys
1972	El 28 d’agost mor Margarita a una residència d’Exmouth, on havia residit els últims anys